

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
BARAZA LA MITIHANI
MTIHANI WA KUMALIZA ELIMU YA MSINGI.

03

MAARIFA YA JAMII

Muda: Saa 1:40

MAJIBU

Mwaka: 2016

Maelekezo

1. Karatasi hii in sehemu A na B zenye jumla ya maswali arobaini na tano (45).
2. Jibu maswali yote.
3. Soma maelekezo yote yaliyoko katika **fomu maalumu ya kujibia (OMR)**
4. Jaza taarifa zote katika fomu ya **OMR**

maktaba.tetea.org

1. Diwani wa Kata huchaguliwa na
  - A. Wanachama wa chama tawala
  - B. Mkutano wa Kata
  - C. Wananchi waishio katika Kata husika
  - D. Mkutano wa mwaka wa kijiji
  - E. Mamlaka ya Kijiji

Jibu sahihi: **C. Wananchi waishio katika Kata husika**

Sababu: Diwani ni mwakilishi wa wananchi katika Baraza la Halmashauri ya Wilaya au Manispaa. Huchaguliwa na wananchi wa Kata husika kupitia uchaguzi wa kidemokrasia unaoendeshwa na Tume ya Taifa ya Uchaguzi.

2. Kamati ya Maendeleo ya Kata inaundwa na viongozi wafuatao isipokuwa
  - A. Diwani wa Kata
  - B. Afisa Mtendaji wa Kata
  - C. Diwani wa Viti Maalum
  - D. Mratibu Elimu Kata
  - E. Katibu Kata

Jibu sahihi: **E. Katibu Kata**

Sababu: Kamati ya Maendeleo ya Kata inaundwa na Diwani, Afisa Mtendaji wa Kata, na wawakilishi kutoka vijiji au mitaa. Katibu Kata si miongoni mwa wajumbe wa kamati hii kwa sababu jukumu lake ni la kiutendaji zaidi, si la maamuzi.

3. Mwakilishi wa Rais katika Mkoa ni
  - A. Katibu Tawala wa Mkoa
  - B. Mkurugenzi Mtendaji wa Manispaa
  - C. Mkuu wa Mkoa
  - D. Mkurugenzi Mtendaji wa Mkoa
  - E. Kamanda wa Polisi wa Mkoa

Jibu sahihi: **C. Mkuu wa Mkoa**

Sababu: Mkuu wa Mkoa ndiye mwakilishi rasmi wa Rais katika Mkoa. Anasimamia utekelezaji wa sera, sheria, na maagizo ya Serikali Kuu katika Mkoa husika.

4. Kauli mbiu ya Tanzania iliyopo katika Nembo ya Taifa ni
- A. Uhuru na Maendeleo
  - B. Uhuru na Kazi
  - C. Uhuru na Umoja
  - D. Uhuru na Amani
  - E. Umoja na Uaminifu

Jibu sahihi: **D. Uhuru na Amani**

Sababu: Nembo ya Taifa ya Tanzania ina maneno “Uhuru na Amani,” ambayo yanaonyesha kuwa nchi yetu ilipata uhuru kwa njia ya amani na inathamini kudumisha hali hiyo ya amani.

5. Wimbo wa Taifa una beti ngapi?
- A. Tatu
  - B. Mbili
  - C. Nne
  - D. Tano
  - E. Sita

Jibu sahihi: **C. Nne**

Sababu: Wimbo wa Taifa wa Tanzania una beti nne, ingawa mara nyingi beti mbili za kwanza ndizo hupigwa au kuimbwa katika hafla rasmi.

6. Mambo ambayo kila mtu anastahili kupata bila kujali kabila, utaifa au jinsia huitwa
- A. Utawala bora
  - B. Utawala wa Sheria
  - C. Haki za binadamu
  - D. Demokrasia
  - E. Usawa wa kijinsia

Jibu sahihi: **C. Haki za binadamu**

Sababu: Haki za binadamu ni mambo ya msingi anayostahili kila mtu bila ubaguzi wowote. Haki hizi ni pamoja na haki ya kuishi, haki ya kupata elimu, afya, uhuru wa maoni, na usalama.

7. Ushiriki wa wanafunzi katika chaguzi wa viongozi wao shuleni unaimarisha
- A. Uongozi wa Katiba shuleni

- B. Uongozi wa Mkuu wa Shule
- C. Urasimu shuleni
- D. Usalama shuleni
- E. Utawala bora shuleni

Jibu sahihi: **E. Utawala bora shuleni**

Sababu: Wanafunzi wanaposhiriki uchaguzi wa viongozi wao, wanajifunza demokrasia, uwajibikaji, na ushirikishwaji wa maamuzi. Hii ni sehemu ya mazoezi ya utawala bora unaohusisha uwazi na haki.

8. Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora ilianzishwa Tanzania mwaka
- A. 2005
  - B. 1995
  - C. 1992
  - D. 2001
  - E. 1977

Jibu sahihi: **D. 2001**

Sababu: Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora (THBUB) ilianzishwa rasmi mwaka 2001 kwa mujibu wa sheria namba 7 ya mwaka huo, ili kulinda haki za binadamu na kukuza misingi ya utawala bora nchini.

9. Mwenyekiti wa Kamati ya Ulinzi na Usalama ngazi ya mkoa ni
- A. Kamanda wa Polisi wa Mkoa
  - B. Katibu Tawala wa Mkoa
  - C. Afisa Usalama wa Mkoa
  - D. Afisa Upelelezi wa Mkoa
  - E. Mkuu wa Mkoa

Jibu sahihi: **E. Mkuu wa Mkoa**

Sababu: Kwa mujibu wa mfumo wa utawala wa Tanzania, Mkuu wa Mkoa ndiye Mwenyekiti wa Kamati ya Ulinzi na Usalama ngazi ya mkoa kwa sababu yeye ndiye mwakilishi wa Rais na kiongozi wa serikali mkoani.

10. Umuhimu wa alama za barabarani ni
- A. Kupunguza msongamano wa magari barabarani

- B. Kuwawezesha walemavu kuvuka barabara kwa usalama
- C. Kuwawezesha waendao kwa miguu kuvuka barabara kwa usalama
- D. Kutoa tahadhari ya uwepo wa mifugo karibu na barabara
- E. Kutoa tahadhari ya njia ya reli kuwa karibu na barabara

Jibu sahihi: **C. Kuwawezesha waendao kwa miguu kuvuka barabara kwa usalama**

Sababu: Alama za barabarani, kama mistari ya kuvukia watembea kwa miguu (zebra crossing), zinalenga kuongeza usalama kwa watumiaji wa barabara na kupunguza ajali zinazoweza kutokea.

11. Uti wa mgongo wa uchumi wa Tanzania ni

- A. Ujasiriamali
- B. Biashara
- C. Madini
- D. Kilimo
- E. Utandawazi

Jibu sahihi: **D. Kilimo**

Sababu: Uchumi wa Tanzania unategemea zaidi kilimo, kwani sehemu kubwa ya wananchi wanajishughulisha na shughuli za kilimo ambazo hutoa chakula, ajira, na malighafi kwa viwanda.

12. Mfumo mzima wa maisha ya kila siku ya binadamu huitwa

- A. Mila
- B. Desturi
- C. Sanaa
- D. Utamaduni
- E. Kazi za mikono

Jibu sahihi: **D. Utamaduni**

Sababu: Utamaduni unajumuisha mila, desturi, lugha, mavazi, chakula, imani na tabia za watu katika jamii fulani, hivyo unaakisi mfumo mzima wa maisha ya kila siku.

13. Spika wa Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania huchaguliwa na

- A. Wananchi
- B. Wabunge
- C. Mawaziri

D. Madiwani

E. Jaji Mkuu

Jibu sahihi: **B. Wabunge**

Sababu: Spika huchaguliwa na Wabunge wote wa Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania wakati wa kikao cha kwanza cha Bunge, baada ya uchaguzi mkuu wa kitaifa.

14. Wajumbe wa kudumu wa Baraza la Usalama la Umoja wa Mataifa ni

A. Marekani, Uingereza, Ufaransa, Urusi na Uchina

B. Marekani, Uingereza, Ujerumani, Urusi na Uchina

C. Marekani, Uingereza, Ufaransa, Urusi na Italia

D. Marekani, Uingereza, Urusi, Canada na Ujerumani

E. Marekani, Uingereza, Urusi, Japan na Ujerumani

Jibu sahihi: **A. Marekani, Uingereza, Ufaransa, Urusi na Uchina**

Sababu: Hizi ndizo nchi tano zenye viti vya kudumu katika Baraza la Usalama la Umoja wa Mataifa (UNSC) na kila moja ina haki ya kura ya turufu (veto power).

15. Chimbuko la familia ni

A. Babu na bibi

B. Baba na mama

C. Shangazi na mjomba

D. Watoto na wazazi

E. Kaka na dada

Jibu sahihi: **B. Baba na mama**

Sababu: Familia huanza pale baba na mama wanapooana na kuanzisha maisha pamoja, hivyo wao ndio chimbuko la familia.

16. Kiongozi Mkuu wa Shule anajulikana kama

A. Mwalimu mkuu msaidizi

B. Mwalimu wa taaluma

C. Kiranja mkuu

D. Mwalimu mkuu

E. Mwalimu wa nidhamu

Jibu sahihi: **D. Mwalimu mkuu**

Sababu: Mwalimu mkuu ndiye kiongozi mkuu wa shule anayesimamia shughuli zote za kiutawala, kitaaluma na nidhamu kwa ujumla.

17. Ni nini faida ya mgawanyo wa kazi katika familia?

- A. Hudhoofisha familia
- B. Husababisha udikteta
- C. Huhamasisha utengano
- D. Huleta maendeleo
- E. Husababisha mifarakano

Jibu sahihi: **D. Huleta maendeleo**

Sababu: Mgawanyo wa kazi huongeza ufanisi, uwajibikaji na ushirikiano katika familia, hivyo kuchochea maendeleo ya kiuchumi na kijamii.

18. Moto uligunduliwa wakati wa zama za

- A. Mwanzo za mawe
- B. Kati za mawe
- C. Chuma
- D. Mwisho za mawe
- E. Viwanda

Jibu sahihi: **B. Kati za mawe**

Sababu: Wakati wa zama za kati za mawe (Middle Stone Age), binadamu alianza kutumia moto kwa shughuli kama kupika, kuoka, kuangazia na kujikinga dhidi ya wanyama.

19. Michoro na picha za wanyama na binadamu mapangoni zilianza zama za

- A. Chuma
- B. Kati za mawe
- C. Kale za mawe
- D. Mwisho za mawe
- E. Mwanzo za mawe

Jibu sahihi: **C. Kale za mawe**

Sababu: Zama za kale za mawe (Old Stone Age) zilizulikana kwa binadamu wa awali waliokuwa wakichora picha mapangoni kuonyesha shughuli za uwindaji na maisha yao ya kila siku.

20. Mabaki ya Zinjanthropasi yaliyopatikana Olduvai Gorge mwaka 1959 yaligunduliwa na

- A. David Livingstone
- B. Fredrick Lugard
- C. Louis Leakey
- D. Carl Peters
- E. Charles Darwin

Jibu sahihi: **C. Louis Leakey**

Sababu: Mtafiti Louis Leakey pamoja na mkewe Mary Leakey waligundua mabaki ya binadamu wa kale aitwaye *Zinjanthropus boisei* katika bonde la Olduvai Gorge nchini Tanzania mwaka 1959.

21. Uvinza inajulikana sana Tanzania kutokana na uzalishaji wa

- A Makaa ya mawe
- B Shaba
- C Chuma
- D Chumvi
- E Dhahabu

Jibu sahihi: D Chumvi

Sababu: Eneo la Uvinza, lililopo mkoani Kigoma, linajulikana kwa uzalishaji mkubwa wa chumvi kutokana na mabwawa ya asili ya chumvi yaliyopo hapo tangu nyakati za kabla ya ukoloni.

22. Wageni kutoka Indonesia na China walileta bidhaa gani hapa Afrika ya Mashariki kuanzia karne ya 8?

- A Chuma, magamba ya kobe na dhahabu
- B Nguo, shanga na vyombo vya nyumbani
- C Baruti, shanga na dhahabu
- D Shanga, bunduki na pembe za ndovu
- E Baruti, nguo za hariri na ngozi za simba

Jibu sahihi: B Nguo, shanga na vyombo vya nyumbani

Sababu: Wageni kutoka Asia ya Mashariki kama China na Indonesia walileta bidhaa za mapambo na matumizi ya nyumbani kama shanga, nguo, na vyombo vya udongo na kauri katika biashara ya Bahari ya Hindi.

23. Makabila matatu Afrika ya Mashariki yaliyoshiriki katika biashara ya masafa marefu kabla ya ukoloni ni

A Wahehe, Wanyamwezi na Waturkana

B Wakaramajong, Wasukuma na Wapokot

C Wamasai, Wayao na Wasukuma

D Wayao, Wanyamwezi na Wahaya

E Wayao, Wanyamwezi na Wakamba

Jibu sahihi: E Wayao, Wanyamwezi na Wakamba

Sababu: Makabila haya yalikusika moja kwa moja katika biashara ya masafa marefu, yakisafirisha bidhaa kama pembe za ndovu, chumvi, na watumwa kati ya bara na pwani kabla ya ujio wa wakoloni.

24. Mkataba wa kwanza uliosainiwa mwaka 1822 kukomesha biashara ya utumwa Tanganyika na Zanzibar uliitwa

A Mkataba wa Moeresby

B Mkataba wa Frere

C Mkataba wa Heligoland

D Mkataba wa Hamerton

E Mkutano wa Berlin

Jibu sahihi: A Mkataba wa Moeresby

Sababu: Mkataba wa Moeresby wa mwaka 1822 ulikuwa kati ya Sultani wa Zanzibar na Kapteni Moeresby wa Uingereza, uliolenga kudhibiti biashara ya watumwa hasa kuelekea maeneo ya Asia.

25. Vita vya Majimaji v ilisababishwa na

A maji yenye dawa kutoka Mto Ruliji

B imani na uchochezi wa waganga wa kienyeji

C unyonyaji uliofanywa na Wajerumani

D ukatili wa Wamatumbi wa Songea

E majaribio ya silaha za jadi

Jibu sahihi: C unyonyaji uliofanywa na Wajerumani

Sababu: Wajerumani waliwalazimisha Watanzania kufanya kazi za kulazimishwa katika mashamba ya pamba na walitumia nguvu kubwa, jambo lililowachochea watu wa kusini mwa Tanganyika kuanzisha vita ya Majimaji.

26. Lipi lilikuwa kundi la kwanza la watangulizi wa ukoloni kuingia Tanganyika?

A Wamisionari

B Wafanyabiashara

C Walowezi

D Wapelelezi

E Mabaharia

Jibu sahihi: D Wapelelezi

Sababu: Wapelelezi kama vile David Livingstone na Henry Morton Stanley walikuwa wa kwanza kuchunguza maeneo ya Tanganyika kabla ya ujio wa wamisionari, wafanyabiashara, na hatimaye wakoloni.

27. Tanganyika ilipata uhuru wake kwa

A mtutu wa bunduki

B vita vya msituni

C mikataba ya ulaghai

D njia ya katiba

E kura ya veto

Jibu sahihi: D njia ya katiba

Sababu: Tanganyika ilipata uhuru kwa njia ya amani kupitia mchakato wa kisiasa na kikatiba ulioongozwa na TANU chini ya Julius Nyerere, bila vita au vurugu.

28. Ni chaguzi kuu ngapi za vyama vingi zimekwishafanyika nchini Tanzania baada ya Tume ya

Nyalali?

A Mbili

B Tatu

- C Nne
- D Tano
- E Sita

Jibu sahihi: E Sita

Sababu: Tangu kurejeshwa kwa mfumo wa vyama vingi mwaka 1992 baada ya mapendekezo ya Tume ya Nyalali, Tanzania imefanya chaguzi kuu sita za vyama vingi (1995, 2000, 2005, 2010, 2015, na 2020).

29. Rais wa Tanganyika kabla ya Muungano alikuwa

- A Abeid Karume
- B Jakaya Kikwete
- C Julius Nyerere
- D Benjamin Mkapa
- E Rashid Kawawa

Jibu sahihi: C Julius Nyerere

Sababu: Julius Kambarage Nyerere alikuwa Rais wa kwanza na wa pekee wa Tanganyika kabla ya Muungano wa Tanganyika na Zanzibar mwaka 1964 uliozaa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania.

30. Wanachama waanzilishi wa Umoja wa Nchi Huru za Kiafrika walikuwa

- A Nchi huru za Afrika ya Kati
- B Nchi huru za Afrika
- C Nchi huru za Afrika ya Kaskazini
- D Nchi huru za Afrika ya Magharibi
- E Nchi huru za Kusini mwa Afrika

Jibu sahihi: B Nchi huru za Afrika

Sababu: Umoja wa Nchi Huru za Afrika (OAU) ulianzishwa mwaka 1963 na nchi huru za Afrika kwa lengo la kuimarisha umoja, ushirikiano, na mapambano dhidi ya ukoloni.

31. Hadi mwaka 1914, nchi ambazo zilikuwa huru katika bara la Afrika ni

- A Tanganyika na Zanzibar
- B Ethiopia na Liberia
- C Ghana na Misri

D Somalia na Djibouti
E Afrika Kusini na Rwanda

Jibu sahihi: B Ethiopia na Liberia

Sababu: Kufikia mwaka 1914, karibu bara lote la Afrika lilikuwa chini ya ukoloni isipokuwa Liberia, ambayo ilikuwa nchi ya watu weusi waliorejea kutoka Marekani, na Ethiopia ambayo iliendelea kuwa huru baada ya kushinda vita dhidi ya Wataliano.

32. Umoja wa hiari wa nchi huru zilizokuwa chini ya ukoloni wa Kiingereza unajulikana kama

- A Jumuiia ya Madola
- B Umoja wa Mataifa
- C Nchi zinazoendelea
- D Umoja wa Afrika
- E Jumuiia ya Mataifa

Jibu sahihi: A Jumuiia ya Madola

Sababu: Jumuiia ya Madola ni umoja wa hiari wa nchi huru zilizokuwa chini ya utawala wa Uingereza, zenye lengo la kuimarisha ushirikiano wa kisiasa, kiuchumi, na kijamii.

33. Bainisha vitu viwili vinavyopatikana katika mazingira ya nyumbani.

- A Vitanda na madawati
- B Madarasa na maktaba
- C Vitanda na vyombo vya kupikia
- D Mlingoti wa bendera na vitanda
- E Viwanja vya kuchezea na madarasa

Jibu sahihi: C Vitanda na vyombo vya kupikia

Sababu: Vitu vinavyopatikana katika mazingira ya nyumbani ni vile vinavyotumika katika shughuli za kila siku za familia kama kulala, kupika na kula, hivyo vitanda na vyombo vya kupikia ni mifano sahihi.

34. Watu wanaoishi pembezoni mwa bahari au ziwa kwa kawaida hujishughulisha na

- A Kilimo
- B Uvuvi
- C Uvunaji mbao

D Ufugaji

E Usafirishaji

Jibu sahihi: B Uvuvi

Sababu: Watu wanaoishi kando ya bahari au ziwa wanategemea maji kama chanzo kikuu cha kipato kwa kufanya shughuli za uvuvi ili kupata chakula na kujipatia kipato.

35. Ipi kati ya zifuatazo ni sifa ya ramani?

A Kuonyesha pande zote za kitu

B Urefu wa kitu huonyeshwa

C Umbo la kitu hubaki kama lilivyo

D Rangi halisi ya kitu huonekana

E Huonyesha upande wa juu wa kitu

Jibu sahihi: E Huonyesha upande wa juu wa kitu

Sababu: Ramani huonyesha mpangilio wa eneo au kitu kwa mtazamo wa juu ili kurahisisha kuelewa mahali, umbali, na mwelekeo wa vitu vilivyomo.

36. Mbuga za wanyama zinazopatikana nchini Tanzania ni

A Serengeti, Ruaha na Mikumi

B Tarangire, Katavi na Ngorongoro

C Serengeti, Manyara na Ngorongoro

D Selous, Serengeti na Mikumi

E Mkomazi, Selous na Ngorongoro

Jibu sahihi: A Serengeti, Ruaha na Mikumi

Sababu: Tanzania ina mbuga nyingi za kitaifa, na miongoni mwa maarufu zaidi ni Serengeti, Ruaha, na Mikumi ambazo ni vivutio muhimu vya utalii wa wanyama pori.

37. Lipi kati ya majanga yafuatayo husababishwa na nguvu za asili na binadamu?

A Kimbunga

B Mlipuko wa volkeno

C Mlipuko wa mabomu

D Moto

E Vita

Jibu sahihi: D Moto

Sababu: Moto unaweza kusababishwa na nguvu za asili kama radi au joto kali, na pia na binadamu kupitia uzembe au makusudi kama kuchoma misitu au taka hovyoy.

38. Pareto hutumika kutengeneza

A Manukato

B Dawa ya kuulia wadudu

C Vipodozi

D Mafuta

E Mapambo

Jibu sahihi: B Dawa ya kuulia wadudu

Sababu: Pareto ni mmea unaojulikana kwa kuzalisha kemikali asilia inayoitwa "pyrethrin" inayotumika kutengeneza dawa za kuua wadudu kama mbu na mende.

39. Uvuvi usio endelevu unaweza kusababisha madhara yafuatayo isipokuwa

A Vifo kwa watu

B Vifo vya samaki

C Uchafuzi wa mazingira

D Umaskini

E Utajiri

Jibu sahihi: E Utajiri

Sababu: Uvuvi usio endelevu husababisha uharibifu wa mazingira ya maji, kupungua kwa samaki, na kuathiri kipato cha wavuvi, hivyo hauwezi kusababisha utajiri bali huleta umaskini.

40. Taja jina la zao katika picha.

A Mahindi

B Mpunga

C Katani

D Ngano

E Mtama

Jibu sahihi: C Katani

Sababu: Picha inaonyesha zao la mkonge, ambalo ni mmea wenye majani marefu na magumu yanayovunwa kwa ajili ya kutengeneza nyuzi za katani.

41. Zao linaloonekana katika picha ni zao la

- A Nafaka
- B Biashara
- C Matunda
- D Muda mfupi
- E Chakula

Jibu sahihi: B Biashara

Sababu: Katani ni zao la biashara linalolimwa kwa ajili ya kuuza nyuzi zake zinazotumika kutengeneza bidhaa mbalimbali kama kamba, mikoba, na mazulia.

42. Mikoa mitatu ya Tanzania ambapo zao hili hulimwa zaidi ni

- A Arusha, Dodoma na Kilimanjaro
- B Tanga, Morogoro na Kilimanjaro
- C Iringa, Mbeya na Rukwa
- D Dodoma, Rukwa na Tabora
- E Mwanza, Kagera na Kilimanjaro

Jibu sahihi: B Tanga, Morogoro na Kilimanjaro

Sababu: Mikoa ya Tanga, Morogoro na Kilimanjaro ni maarufu kwa kilimo cha mkonge kutokana na hali ya hewa na udongo unaofaa kwa ukuaji wa zao hilo.

43. Mawasiliano kwa njia ya mdomo hufanyika kwa kutumia

- A Kugusa na maandishi pekee
- B Simu, televisheni na redio
- C Maandishi na televisheni
- D Kugusa na michoro pekee
- E Lugha ya alama, kugusa na redio

Jibu sahihi: B Simu, televisheni na redio

Sababu: Mawasiliano ya mdomo hutumia sauti, hivyo simu, redio na televisheni hufikisha ujumbe kupitia sauti au maneno yanayozungumzwa.

44. Lipi kati ya yafuatayo ni madhara ya matumizi mabaya ya mawasiliano ya kisasa?

- A Mmomonyoko wa maadili
- B Kupata taarifa
- C Kuleta maendeleo
- D Kuelimisha jamii
- E Kudumisha umoja

Jibu sahihi: A Mmomonyoko wa maadili

Sababu: Matumizi mabaya ya teknolojia kama mitandao ya kijamii yanaweza kuathiri tabia na maadili ya vijana kutokana na kufuatilia maudhui yasiyofaa.

45. Aina kuu mbili za biashara ni

- A Biashara ya kukopa na kulipa
- B Biashara ya kukopa na kubadilishana
- C Biashara ya mitaji na fedha
- D Biashara ya soko la fedha na mitaji
- E Biashara ya ndani na nje ya nchi

Jibu sahihi: E Biashara ya ndani na nje ya nchi

Sababu: Biashara kuu hugawanyika katika biashara ya ndani inayofanyika ndani ya nchi na biashara ya nje inayofanyika kati ya nchi moja na nyingine.

46. Tanzania hupata faida gani kutokana na kuongezeka kwa biashara ya kimataifa?

- A Kuongezeka kwa majengo
- B Kupunguza wajasiriamali wa ndani
- C Kuongezeka kwa madeni
- D Kupungua kwa mikataba ya biashara
- E Kuongezeka kwa fedha za kigeni

Jibu sahihi: E Kuongezeka kwa fedha za kigeni

Sababu: Kupanuka kwa biashara ya kimataifa huongeza mauzo ya bidhaa nje ya nchi na hivyo kuongeza mapato ya fedha za kigeni kwa taifa.

47. Aina kuu za uchukuzi nchini Tanzania ni

- A Maji, mito na anga
- B Nchi kavu, maji na anga
- C Bahari, nchi kavu na anga
- D Nchi kavu, maji na maziwa
- E Mito, maziwa na bahari

Jibu sahihi: B Nchi kavu, maji na anga

Sababu: Tanzania ina aina kuu tatu za uchukuzi ambazo ni nchi kavu (barabara, reli), maji (bahari, maziwa, mito), na anga (ndege). Hizi ndizo njia kuu zinazotumika kusafirisha watu na mizigo.

48. Kundi lipi kati ya yafuatayo linawakilisha chanzo cha taka gesi?

- A Maabara, mbogamboga na makopo
- B Mifuko ya nailoni, chupa zilizovunjika na harufu mbaya
- C Maabara, viwanda na magari
- D Magari, uchafu wa majumbani na viwanda
- E Maabara, uchafu wa majumbani na viwanda

Jibu sahihi: C Maabara, viwanda na magari

Sababu: Taka gesi hutokana na shughuli za viwandani, utafiti wa kemikali kwenye maabara, na moshi unaotoka kwenye magari.

49. Jamii ya Kitanzania inaweza kudhibiti utupaji wa takataka kwa

- A Kutupa taka ovyo
- B Kulima kilimo cha kisasa
- C Kutupa takataka kwenye mifereji
- D Kutumia mifuko ya plastiki
- E Kutoa elimu ya mazingira

Jibu sahihi: E Kutoa elimu ya mazingira

Sababu: Elimu ya mazingira inawasaidia wananchi kuelewa umuhimu wa usafi na njia bora za kutupa au kuchakata taka, hivyo kupunguza uchafuzi wa mazingira.

50. Nchi zinazotumia maji ya mvua yaliyokingwa kuongezea maji katika udongo ni

A Marekani na India

B Tanzania na India

C India na Kenya

D Kenya na Uganda

E China na Marekani

Jibu sahihi: E China na Marekani

Sababu: China na Marekani zimekuwa mstari wa mbele katika teknolojia ya kuhifadhi maji ya mvua kwa ajili ya matumizi ya kilimo na kuongezea unyevu kwenye udongo, hasa kwenye maeneo yenye ukame.